

**ԳԱՎԱՌԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ**  
**2026-2027 ՈՒՍՏԱՐՎԱ «ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ**  
**ՄԱԳԻՍՏՐԱՏՈՒՐԱՅԻ**  
**ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԱՇԱՐ**

1. Հայաստանի բնաշխարհը:
2. Վանի թագավորության կազմավորումը:
3. Համահայկական պետության կազմավորումը: Երվանդունիների արքայատոհմը:
4. Ալեքսանդր Մակեդոնացու արշավանքները: Հայաստանը Հելլենիզմի դարաշրջանում:
5. Մեծ Հայքի կենտրոնացված պետությունը: Արտաշես I:
6. Հայաստանը Առաջավոր Ասիայի հզոր տերությունը: Տիգրան II:
7. Հայ-հռոմեական պատերազմները: Արտաշատի պայմանագիրը:
8. Արտավազդ Բ-ի ներքին և արտաքին քաղաքականությունը:
9. Քրիստոնեության հռչակումը պետական կրոն:
10. Տրդատ Գ-ի գահակալումը: Մծբինի 40-ամյա հաշտության պայմանագիրը:
11. Արշակ Բ-ի ներքին և արտաքին քաղաքականությունը:
12. Պապի գահակալումը: Նրա ներքին և արտաքին քաղաքականությունը:
13. Հայ գրերի գյուտը:
14. Հայկական մշակույթը V-IX դարերում:
15. V դարի ազատագրական պատերազմները:
16. 571-572թթ. ապստամբությունը պարսկական տիրապետության դեմ:
17. Արաբական արշավանքները Հայաստան: Արաբական տիրապետության հաստատումը Հայաստանում:
18. Բագրատունիների թագավորության վերելքը: Գագիկ I:
19. Բագրատունիների թագավորության մասնատումը և անկումը:
20. Դյուսիս-արևելյան Հայաստանի ազատագրումը: Զաքարյանների իշխանապետության հաստատումը:
21. Հայաստանը մոնղոլական տիրապետության ժամանակաշրջանում:
22. Կիլիկյան հայկական թագավորության ստեղծումն ու հզորացումը:
23. Թուրք-պարսկական պատերազմները Հայաստանում XVI-XVII դարերում: Հայաստանի բաժանումը:
24. Հայ-ռուսական քաղաքական կապերի սկզբնավորումը: Իսրայել Օրի:
25. Հայ գաղթօջախները XV-XVIII դարերում:
26. 1804-1813թթ. ռուս-պարսկական և 1806-1812թթ. ռուս-թուրքական պատերազմները:
27. Ռուս-պարսկական 1826-1828թթ. պատերազմը և Արևելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին:
28. 1828-1829թթ. ռուս-թուրքական պատերազմը: Հայկական մարզի ստեղծումը:
29. Արևմտահայերի ազգային սահմանադրությունը:
30. 1877-1878թթ. ռուս-թուրքական պատերազմը և Հայկական հարցի սկզբնավորումը:
31. Հայ ազգային կուսակցությունները:
32. Ազգային-ազատագրական շարժումների վերելքը Արևմտյան Հայաստանում XIX դարի 90-ական թվականներին: Սասունի և Ջեթունի ապստամբությունները:
33. XIX դարի 90-ական թվականների արևմտահայերի կոտորածները և մեծ տերությունների դիրքորոշումը:
34. Արևելյան Հայաստանը 1905-1907թթ. ռուսական հեղափոխության տարիներին: Հայ-թաթարական ընդհարումները:
35. Հայկական հարցը 1912-1914թթ.:
36. Հայաստանը առաջին համաշխարհային պատերազմի տարիներին:
37. Արևմտահայերի Մեծ եղեռնը:
38. 1917թ. Զոկտեմբերյան հեղաշրջումը և Հայաստանը:
39. Բաթումի բանակցությունները: Բաթումի պայմանագիրը:
40. Հայաստանի առաջին Հանրապետության հռչակումը:
41. Հայկական հարցը Փարիզի խաղաղության խորհրդաժողովում:
42. 1920թ. օգոստոսի 10-ի հայ-ռուսական համաձայնագիրը:
43. Սևրի պայմանագիրը:
44. 1920թ. թուրք-հայկական պատերազմը: Խորհրդային կարգերի հաստատումը Հայաստանում:
45. 1921թ. Փետրվարյան ապստամբությունը:
46. 1921թ. Մոսկվայի պայմանագիրը և 1921թ. Կարսի պայմանագիրը:
47. Ռազմական կոմունիզմի քաղաքականությունից անցումը ՆԷՊ-ի քաղաքականությանը:
48. Հայրենական պատերազմի սկիզբը: Հայ ժողովրդի մասնակցությունը հայրենական պատերազմին:
49. Վերակառուցումը և Հայաստանը:
50. Արցախյան շարժման նոր փուլը:
51. Հայաստանի Հանրապետության անկախության հռչակումը (1991թ.ի սեպտեմբեր 21):

**«ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ» ԱՌԱՐԿԱՅԻ**

1. Հին եգիպտոս:
2. Հույն-պարսկական պատերազմները (Ք.ա. 5-րդ դար):
3. Հելլենիստական դարաշրջան: «Հելլենիզմ» հասկացությունը:
4. Կյուրոս Մեծի նվաճումները: Դարեհ I:
5. Ալեքսանդր Մակեդոնացու տերության ստեղծումը:
6. Պայքար Հռոմի և Կարթագենի միջև: Պունիկյան պատերազմները և հետևանքները:
7. Հուլիոս Կեսարի դիկտատուրան և նրա տեղն ու նշանակությունը հռոմեական պատմության մեջ:
8. Առաջին եռապետությունը (Տրիումվիրատ):
9. Արևմտահռոմեական կայսրության անկումը (476թ.):
10. Հին Հռոմի մշակույթը:
11. Հին եգիպտական մշակույթը:
12. Աթենական ստրկատիրական դեմոկրատիայի քաղաքական կազմակերպումը Պերիկլեսի օրոք:
13. Շումեր և Աքքադ:
14. Նոր բաբելոնական թագավորությունը (մ.թ.ա.VII դարի վերջ-538թ.):
15. Հելլենիստական մշակույթը:
16. Հռոմեական կայսրության բաժանումը Արևմտյան և Արևելյան (Բյուզանդական) հատվածների:
17. Քրիստոնեության առաջացման պատճառներն ու նախադրյալները:
18. Իսլամի առաջացումը: Արաբական խալիֆայությունը:
19. Ֆեոդալիզմի էությունը, զարգացման փուլերը:
20. Հին Ռուսիայի կազմավորումը:
21. Կիևյան Ռուսիայի հզորացումը: Յարոսլավ Իմաստունի «Ռուսսկայա պրավդան»:
22. Միջնադարյան մշակույթի առանձնահատկությունները:
23. Խաչակրաց առաջին արշավանքները և խաչակրաց պետությունների հիմնումը:
24. Վաղ վերածնունդը և հումանիզմը Իտալիայում: Բարձր վերածննդի արվեստը:
25. XVII դարի անգլիական բուրժուական հեղափոխությունը:
26. Ռուսիայի պայքարն անկախության համար XIII դար:
27. XVIII դարի վերջի ֆրանսիական մեծ հեղափոխությունը (1789-1794թթ.):
28. XVIII-դ. ֆրանսիական մեծ լուսավորիչները:
29. Պետրոս Մեծի բարեփոխումները:
30. Ռուսական կայսրության կազմավորումն ու հզորացումը Եկատերինա II-ի օրոք:
31. Անկախության համար պայքարը Հյուսիսային Ամերիկայում և ԱՄՆ-ի կազմավորումը:
32. 1812թ. հայրենական պատերազմը:
33. Աշխարհագրական մեծ հայտնագործությունները և գաղութային զավթումների սկիզբը:
34. Գերմանական կայսրության ստեղծումը և հզորացումը:
35. Ազատագրական շարժումները Ռուսաստանում 19-րդ դ. 60-80-ական թթ: Ռուսական նարոդնիկությունը:
36. 1905-1907թթ. ռուսական առաջին բուրժուադեմոկրատական հեղափոխությունը:
37. Ստոլիպինյան ագրարային ռեֆորմը:
38. ՌՍԴ(Բ)Կ II համագումարը և բոլշևիզմի առաջացումը:
39. Ֆաշիզմի առաջացումը: Գերմանիան 1933-1939թթ.:
40. Առաջին համաշխարհային պատերազմը, պատճառները սկիզբը և հետևանքները:
41. Ռուսաստանը 1917թ Փետրվարյան և Հոկտեմբերյան հեղափոխությունների ժամանակաշրջանում:
42. Վերսալ-Վաշինգտոնյան համակարգը: Ազգերի լիգայի ստեղծումը:
43. ԽՍՀՄ-ի կազմավորումը և նրա պատմական նշանակությունը:
44. Ֆաշիստական դիկտատուրայի հաստատումը Իտալիայում:
45. Անցում ռազմական կոմունիզմից նոր տնտեսական քաղաքականությանը (ՆԷՊ-ին):
46. Խորհրդային ամբողջատիրության հաստատումը և քաղաքական բռնաճնշումները:

47. Երկրորդ աշխարհամարտի պատճառները, սկիզբը, բնույթը և հետևանքները:
48. Հայրենական Մեծ պատերազմը (1941-1945թթ.):
49. «Սառը» պատերազմի սկիզբը և ռազմական բլոկների ձևավորումը:
50. ԽՍՀՄ-ը հետստալինյան ժամանակաշրջանում (1953-1964թթ.):
51. ՄԱԿ-ի ստեղծման նախադրյալները և նշանակությունը:
52. ՆԱՏՕ-ի և Վարշավայի պայմանագրի կազմակերպության ձևավորումը և փոխհարաբերությունները:
53. ԽՍՀՄ-ը վերակառուցման ժամանակաշրջանում (1985-1991թթ.):
54. Գերմանիայի վերամիավորումը (1990թ.):
55. ԽՍՀՄ-ի փլուզումը: ԱՊՀ ստեղծումը: